

פרוטוקול מס' 8

מישיבת ועדת העבודה והרווחה
יום שני, כ"ד בתשרי התשנ"ז (7 באוקטובר 1996), שעה 09:30

נכחו:

חברי הוועדה: מ' לוי - היו"ר
א' אושעיה
ש' בן-צור
ת' גוז'נסקי
י' כץ

מוזמנים: עו"ד אילנה מישר - הלשכה המשפטית, משרד הבריאות
ד"ר בריאן קזין - מנהל שרותי המזון, משרד הבריאות
ד"ר דורית ניצן-קלוסקי - מנהלת מחלקת התזונה, משרד הבריאות
פנחס קוצר - ממונה על המזון, משרד התעשייה והמסחר
הווארד רייס - יו"ר הסתדרות הרוקחים
הדסה ביימל - רוקחת, יו"ר הסתדרות הרוקחים בצפון
אביחי בן-יעקב - הסתדרות הרוקחים
דבורה ארד - מזכ"ל איגוד הרוקחים בישראל

היועץ המשפטי: מ' בוטון

מנהלת הוועדה: א' אדלר

רשמה: א' שלהבת

סדר היום: 1. תקנות בריאות הציבור (מזון) (איסור ייחוס סגולות ריפוי למצרף
מזון) (תיקון), התשנ"ז-1996.

תקנות בריאות הציבור (מזון) (איסור ייחוס סגולות ריפוי למצרך מזון) (תיקון), 1996

היו"ר מ' לוי:

אני מבקש מאחד מנציגי משרד הבריאות להציג את התקנה הזאת.

א' מישר:

מטרת התקנות שאנחנו מגישים לוועדה היא להתיר את הפירסומת למוצרי מזון, כולל ציון של הקשר בין תזונה לבין סיכון לפתח מחלות מסויימות. הכוונה למשל לקשר שבין התפתחות של מחלות לב וצריכת שומן רווי. ד"ר ניצן-קלוסקי תסביר בהמשך את המסרים הספציפיים שאנחנו מציעים להתיר. בתקנות הקיימות היה איסור מוחלט על פירסום מהסוג הזה כדי למנוע הטעיה של הצרכן. בשנים האחרונות התפתח יותר ויותר המידע לגבי הקשר בין הרגלי תזונה לבין התפתחות של מחלות ולכן מצאנו לנכון עכשיו, כאשר הקשר הזה הוכח מבחינה מדעית, לא למנוע את הפירסום של אותו קשר. זה גם יכול לחנך את הציבור להרגלי תזונה טובים יותר. אלה הן התקנות באופן כללי. מאוחר יותר נוכל להיכנס לפירוט של הסעיפים.

מ' בוטון:

מי יפקח על זה?

א' מישר:

משרד הבריאות יפקח על זה.

מ' בוטון:

כלומר מי שמנפיק מזון יצטרך לבקש אישור ממשרד הבריאות על מנת לציין את הדבר הזה ואז יאשרו לו או שלא יאשרו לו?

א' מישר:

בתוספת לתקנות יש תנאים. אם המזון עומד בתנאים הוא לא צריך לבקש שום אישור.

מ' בוטון:

מי יידע שזה עומד בתנאים?

א' מישר:

על-פי הסימון התזונתי. אם במזון יש אחוז שומן רווי כמו שמפורט בתקנות אז המפיץ יכול לפרסם את המסר המתאים, בנוסח שמופיע בתקנות, בלי שום אישור. אם הוא רוצה לשנות קצת את הנוסח אז הוא יצטרך לקבל הסכמה של משרד הבריאות.

י' כץ:

תרשי לי להביע דיעה אפיקורסית לגבי כל הנושא של מזון. בכנסת הקודמת עמדנו על כך שאחד הדברים הטעונים תיקון זו העובדה שיש מספר רשויות שמטפלות בנושא של מזון. ראינו את זה בשיא התריפות בפרשה של "תנובה". רשות אחת היא משרד התעשייה והמסחר, רשות שניה היא משרד הבריאות, ורשות שלישית היא משרד החקלאות. אני הייתי מציע לשקול דיון רציני בנושא הזה, אולי דווקא עכשיו כאשר אין איזה פרשיה מסויימת ומיוחדת, בשאלה למה במדינת ישראל אין, מה שקיים בארצות-הברית, רשות ממלכתית עצמאית לטיפול בכל מה שקשור למזון ולמה

זה מתפצל בין הרשויות. התקנות האלה מוגבלות לנושא מסויים ואני חושב שצריך לתת להן שיניים. אנחנו לא מספיק רגישים במדינה לנושא הזה של טיפול במזון.

ב' קזין:

בעצם בפיקוח על המזון מטפלת רק רשות אחת, זה משרד הבריאות. משרד התעשייה והמסחר כמעט ולא מפקח על מזון. בתוך משרד התעשייה והמסחר יש יחידה שעוזרת לתעשייה, נותנת הדרכה וכולי, אבל פיקוח על מזון נעשה רק על-ידי משרד הבריאות. נכון שיש גם חלק של משרד החקלאות אבל יש הסכם חתום בין המשרדים לגבי חלוקת תחומי הפיקוח. משרד החקלאות מפקח, עד השחיטה ועד הקטיף ומשרד הבריאות מפקח אחרי זה, עד אכילת מוצר המזון עצמו.

פ' קוצר:

אנחנו במשרד התעשייה והמסחר פועלים בתיאום ובשיתוף פעולה מלא עם משרד הבריאות. אנחנו משתפים פעולה בשאלות תקינה, בהתייעצויות, לגבי הדרישות, אבל הטיפול המקצועי הוא באופן מוחלט על-ידי משרד הבריאות. אנחנו מפנים כל יצרן וכל יבואן למשרד הבריאות. מבחינתנו אין פה ערבוב תחומים.

היו"ר מ' לוי:

חבר הכנסת כץ, אני לא מבין מה זה הקמת רשות במדינת ישראל כשיש חוק במדינת ישראל לגבי משרד הבריאות. מה זה להקים רשות? בתוך משרד הבריאות?

י' כץ:

יכול להיות שהיה צריך לעשות את זה בתוך משרד הבריאות, אינני יודע. אנחנו שומעים היום שיש שיתוף פעולה מלא בין המשרדים לגבי הפיקוח. לא כך היו פני הדברים בעבר, אולי חל איזה שינוי שאנחנו לא יודעים עליו. נושא המזון אינו מטופל על-ידי רשות אחת אלא יש מספר רשויות, כשכל רשות פועלת על-פי הסמכויות שלה. אינני בטוח שזה פיתרון נאות. זה מחייב דיון נפרד לגבי השאלה האם יש מקום לאחד סמכויות. אני מבין שמשרד הבריאות שומר על האחוז הזה, זה טיבעי ולגיטימי, אבל השאלה היא האם זה טוב לאזרחי מדינת ישראל. האם העובדה שכל מיני רשויות מטפלות בנושא מסויים לא גורמת לכך שיש דברים שנופלים בין הכיסאות? אני מוכן להביא דוגמאות אבל כרגע העליתי את זה פשוט כנושא לדיון.

ה' רייס:

אני מדבר כרוקח מהשטח, ואני מתאר לעצמי שחבר הכנסת יוסי כץ גם רואה את זה כמו שאני רואה את זה בגלל שהוא מבקר בבתי המרקחת. יש פשיטה של פירסומות, לא רק על הדברים שאתם מציינים כאן, הרי זה רק קצת המזלג. יש היום במדינת ישראל, למשל לפני יום הכיפורים, מאסה של פירסומות על צום קל וצום זה וצום אחר. כשאני כרוקח טילפנתי לבית החרושת לדעת מה כולל המוצר הזה, אני לא מוכן למכור אצלי משהו שאני לא יודע מה יש בתוכו, נאמר לי שלא מוכנים להגיד לי. הרי זה סכנה לציבור. במשרד הבריאות יש מחלקה שמטפלת במזון ומחלקה שמטפלת בתרופות. מה שכתוב עליו שהוא אינו תרופה, הנושא שעליו אנחנו מדברים היום, זו הטעיה בגלל שזה יכול להיות ויטמינים בכמויות כאלה שעלולות לגרום לנזק רב לציבור על אף שכתוב על המוצר "לא תרופה". אז את מי אנחנו רוצים לשקר? את עצמנו? את היצרן? את הציבור? צריך לשים קץ לכל מה שקורה בשוק היום ולהחליט להכניס עוד קטגוריה של מוצרים: יש תרופות, יש מזון, ויש מזון-תרופות.

היו"ר מ' לוי:

אני מבקש להבין יותר לעומק. אם מוציאים תרופה מסויימת, ניקח לדוגמא את יום הכיפורים, האם התרופה לא עוברת את אישור משרד הבריאות לפני שיוקח?

ה' רייס:

זה יכול לקבל אישור בתור מזון ואז במקום אחר, בחנות שבה זה נמכר, יש עלון שאומר "צום קל". אם כתוב על זה "צום קל" אז לא צריך להתאמץ מאוד כדי להבין למה זה מיועד, ואז הציבור נכנס וקונה את זה, בגלל שיש פירסומת בעיתונות ובעלוני, אך על המוצר בעצמו לא כתוב שזה עוזר לצום בקלות. עוד יותר גרוע, על הקופסא שמכילה את המוצר לא כתוב מה היא כוללת ואף אחד לא יכול לתת יעוץ.

היו"ר מ' לוי:

אני עדיין לא מבין. כל תרופה שמגיעה למימכר בשווקים בארץ חייבת לעבור את הפרוצדורה של אישור משרד הבריאות לפני שהיא נמכרת. אני מבין מדברך שאתם נותנים אישור אבל האדם שרוצה למכור את התרופה מעוות את כל התמונה בפירסום עצמו. השאלה היא איפה כאן הגבול, האם משרד הבריאות לא מתקין איזשהי תקנה שתיקבע מה האדם יכול לפרסם במוצר שהוא רוצה למכור?

א' מישר:

היום יש איסור מוחלט על פירסומת מהסוג הזה אבל זה לא מונע מאדם לעבור על החוק ולפרסם. עד שיש תיק משפטי ותביעה עשויות לחלוף מספר שנים.

היו"ר מ' לוי:

כלומר אתם מאשרים את המוצר אבל זה שבא להציע לרוקח את התרופה הזאת מפרסם דברים אחרים ובסופו של דבר הרוקח לא יודע מה הוא מוכר ומה לא.

מ' בוטון:

אבל אתם מדברים על מזון, לא על תרופות.

ד' ניצן-קלוסקי:

מוכרים למשל גלולות שום ובצל, שזה בעצם מזון, כאילו יש להן סגולות ריפוי.

מ' בוטון:

את זה אתם מנסים להסדיר ואתם רוצים לומר שמוצרי מזון מסויימים יכולים לציין את סגולותיהם בהקשר לבריאות, לפי מה שמפורט פה, ואת כל הדברים האחרים אסור לציין. זה שאנשים מציינים ועושים פירסומת לעצמם זה בניגוד לחוק.

א' אושעיה:

למה אין פה נציג של הייצרנים, שייביא את העמדה שלהם בעניין הזה כדי שנוכל להשלים את התמונה?

א' אדלר:

התאחדות התעשיינים הוזמנה והם לא הגיעו.

ב' קזין:

המוצר "צום קל" לא קיבל אישור. הוא קיים לפחות 15 שנה. כל פעם הוא מופיע 2-4 שבועות לפני יום הכיפורים וכל שנה אנחנו יוצאים נגד המוצר הזה.

ה' רייס:

זה רק מראה איפה החור בתוך הרשת שלכם. אם המוצרים האלה היו תחת פיקוח, תחת הגדרה של איזשהי קבוצה חדשה, אז זה לא היה מתעורר בכלל.

היו"ר מ' לוי:

אנחנו לא חייבים לסכם היום את הדיון. אם מוצר מסויים לא מקבל את אישור משרד הבריאות (למשל אמרת ש"צום קל" לא קיבל אישור של משרד הבריאות תחת השם הזה) אז איך הוא נכנס לבתי המרקחת? האם יש איסור מוחלט על בתי המרקחת להכניס מוצרים שלא קיבלו אישור של משרד הבריאות?

ה' רייס:

אם אנחנו מקבלים מכתב ממשרד הבריאות, זה לא נכנס לבית המרקחת. אבל השנה לא היה שום פירסום של משרד הבריאות. דרך אגב, גם כאשר משרד הבריאות מבטל איסור הפצת מוצר מסויים הוא לא מודיע לנו על כך, אבל זו כבר בעיה אחרת.

מ' בוטון:

האם אפשר למכור את זה בכל חנות מכולת?

ה' רייס:

כן.

א' בן-יעקב:

בתי המרקחת הם מפוקחים. הבעיה היא מה שקורה בבתי הטבע ובחנויות אחרות. אם יש רוקח אתראי אז הוא לא יכניס את המוצר הזה. מר רייס צלצל למפעל ורצה לדעת מה התכולה וכשלא רצו לתת לו את התכולה אז הוא לא הכניס את זה.

היו"ר מ' לוי:

האם יש למישהו התנגדות לתקנה שמוצעת היום על-ידי משרד הבריאות? אני מבין שהיא באה כתוצאה מאיזשהי ישיבה שהתקיימה לפני הגשת התקנה ושכל אחד הביע את דעתו עוד בטרם התקנה תובא לוועדה.

ה' ביימל:

אלינו זה לא הגיע.

א' מישר:

את התקנות האלה לא ראינו כעניין של רוקחות אלא מדובר כאן על תזונה. יש ועדה, שאנשי רוקחות מוזמנים אליה, שתפקידה לנסות להסדיר יותר בגדול את כל הפירסומות לתרופות וכן להסדיר קטגוריה שלישית. כאן אנחנו מדברים על מזון רגיל, שזה פירות וירקות ופסטה ואשל, כל מיני דברים כאלה, ולא על דברים שמתימרים להיות תרופות.

מ' בוטון:

אני עברתי על כל טור א'. אלה הם מין דברים כלליים ולא ספציפיים.

ה' ביימל:

כהסתדרות אין לנו בעיה עם התקנה הזו. אנחנו רק תושבים שהיא מצומצמת מידי והיינו רוצים בהזדמנות הזו להעלות את הבעיה בכללותה. בשוק יש מושג שנקרא

תרופות ויש מה שנקרא מזון, אבל בשטח יש תרופות שנמכרות אך ורק בבתי מרקחת, יש מזון שנמכר בסופרמרקטים, במכולות ובבתי טבע, ויש מוצרים נוספים, שעל חלקם יש ויכוח, שהם לא מזון במובן הקלאסי, לא בצל ולא גבינה ולא אשל, אלא צורתם היא כמו תרופה - קפסולה או סירופ או טיפות - אך הגדרתם היא מזון. התופעה הזו יוצרת בעיות בשטח. למשל כמוסות של שום. שום אתה קונה בשוק אך אתה יכול ללכת לבית מרקחת או לבית טבע ולקנות קפסולות של שום. כשאתה קונה שום בשוק אין לאף אחד שום בעיה. כשאתה קונה את כמוסות השום אומר לך הייצרן שיש לזה איזשהן תכונות, זה לא רק לצורך אכילה, אלא אתה לוקח את זה למטרה בריאותית כלשהי. אני לא נכנסת כעת לוויכוח האם יש הוכחות שהשום בריא או שאין הוכחות כאלה אבל בעיקרון היום הייצרן של השום לא יכול להגיד שיש לזה איזשהן תכונות, אסור לו על-פי החוק, משום שכמוסות השום מוגדרות כמזון. כמו שאפשר להגיד שנתרן (או מלח) הוא לא בריא למי שיש לו לחץ דם גבוה ואומרים דווקא לא לקחת מלח אפשר לבוא ולהגיד שמכיוון שהשום עוזר ללב או ללחץ הדם דווקא כן כדאי לקחת שום. השום הטרי הוא דווקא דוגמא טובה מכיוון שהוא מוצר מזון שלא נעים לקחת אותו, מי יילך לאכול שום? אף אחד לא רוצה את הרית. אז יש קפסולות או כדורים, שחוסכים את הבעייתיות של הרית של השום ומשאירים את היעילות הבריאותית. למה למנוע מהציבור את הידיעה שהשום הזה עוזר להורדת לחץ דם? כמו שאנחנו אומרים שלא נמנע מהצרכן את המידע שעודף נתרן או מלח מפריע לו. ולכן אנחנו טוענים כהסתדרות, ואנחנו חושבים שזה חשוב, שצריכה להיות קטגוריה נוספת, לא תרופה, כי תרופה צריכה לעבור את כל ההוכחות הקליניות ומחקרים מסובכים וכדומה. אנחנו יודעים שאנשים משתמשים בשום במשך שנים ואין בעיה של סכנה רק בסך הכל נתנו את זה בצורה יותר נוחה לשימוש. זה גם לא מזון כי אתה לא אוכל את זה עם האוכל, זה לא מזון רגיל. ולכן יש מקום לקטגוריה שלישית, שכל האיסורים שחלים על מזון, כמו הפירסום, יחולו על מזון אבל בקטגוריה השלישית בואו ניבנה משהו חדש, כדי שבתוך אותה קטגוריה לא יהיו עיוותים. אנחנו כרוקחים רוצים שלא יהיו עיוותים.

מ' בוטון:

תשבו עם משרד הבריאות ותכינו הצעה.

א' מישר:

יש ועדה שבודקת את הבעיה ואנשי הרוקחות שותפים לדיונים.

ה' ביימל:

למה חשוב שתהיה ועדה כזאת ושתהיה קטגוריה כזאת? כי בתוך אותה קטגוריה של תרופות טבעיות יש שרלטנות. יש דברים שהם נכונים ויש עליהם ניסיון ומחקר ויידע ובאמת עליהם כדאי שיתנו מידע לציבור.

ש' בן-צור:

האם זה לא ינפח את המנגנון, שייצטרכו להקים גוף שייבדוק אותם?

ה' ביימל:

אם יש דברים, כמו ה"צום קל", שמי יודע אם זה נכון או לא, או כמו ה"גת" או ה"קמבוציון", דברים שלא הוכחו ולא ברור עד שיוכחו אם הם אכן מסייעים, צריך לתת את האפשרות שהציבור כן ייחנה מהייתרונות של המוצרים האלה ומאחרים, עד שיוכחו. לדעתי צריכה לשבת ועדה שתיכלול את משרד הבריאות, את אנשי המקצוע מהצד שלנו, את אנשי המקצוע מהצד שלהם, והיא תדון על כל דבר לגופו באופן רציני ומקצועי ובסופו של דבר תאפשר את הדברים האלה לטובת הציבור.

ש' בן-צור:

דברייך ניראים לי.

ד' ניצן-קלוסקי:

הדברים הם בעלי משמעות ובאמת מתוכנן לפעול בנושא אבל אני חושבת שצריך לפעול במשנה זהירות בכל הנושא הזה של תזונה ומסרים. לא סתם היה את האיסור לפרסם מסרים בריאותיים על מזון. התזונה היא מדע מאוד נייד. אנחנו יודעים שהמון דברים שנחשבו פעם לטובים משתנים היום. יש גם המון מחלוקות, אנשים יושבים ומתכננים וחושבים וזה לא כל כך פשוט. יותר פשוט כשמדברים על שומן רווי ועל מחלות לב, יותר פשוט כשמדברים על דברים כאלה, כי אנחנו רגילים עוד לחשוב במושגים של רכיבים ולא במושגים של מזונות, של כל קבוצה. אבל יחד עם זה לבוא עם מסר שלמזון כזה או אחר יש איזה סגולה זה בעייתי. אנחנו צריכים להגן על הצרכן.

ה' ביימל:

אנחנו צריכים להגן על הצרכנים ולכן צריכה לשבת ועדה מקצועית עם הבנה למגבלות.

מ' בוטון:

עו"ד מישר, אני מציע שתקראי את התקנות. התקנות הראשונות הן תיקונים טכניים. המהות מופיעה בעיקר בתוספת, בטור א'. התקנות האלה כשלעצמן לא טעונות את אישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת. התקנות האלה באות לאישור רק בגלל הסעיף העונשי. היות ובפקודת בריאות הציבור יש הוראה שאומרת שכל מי שעובר על התקנות דינו קנס ויש עבירה עונשית, גם חוק יסוד: הממשלה וגם סעיף 2(ב) לחוק העונשין אומרים שזה טעון אישור של ועדה של הכנסת. אילו לא היתה ענישה לגבי זה אז זה לא היה צריך להגיע לוועדה.

י' כץ:

אני מבקש שבכל זאת תסבירי גם את העמוד הראשון.

א' מישר:

בסעיף 1 לתקנות אנחנו מתקנים את השם. קודם התקנות נקראו "איסור ייחוס סגולות ריפוי למצרך מזון" ואנחנו משנים את זה ל"הגבלת ייחוס סגולות...".

בסעיף 2 אנחנו מתקנים את ההגדרה של "מחלה". בהגדרה של "מחלה" יש הפניה לספר בינלאומי לסיווג מחלות וזה כדי להקל על הכתיבה של התקנות. בפרק בספר שנקרא "סימפטומים" חלק מהסימפטומים הם דברים שמישהו היה מבין אותם כמחלה, כמו יתר לחץ דם. לכן אנחנו כוללים בהגדרה לא רק "מחלה שמפורטת בספר" אלא "מחלה או סימפטום שמפורטים בספר".

התיקון הבא זה תיקון הכתובת של משרד הבריאות.

אנחנו גם מוסיפים הגדרה של "מסר בריאותי", זה אותם הקשרים שאנחנו מתירים עכשיו את פירסומם.

בסעיף 3 אנחנו מתקנים את תקנה 2א רבתי לתקנות, שם נאמר: "פרסומת למצרך מזון המזכירה איבר או חלק של גוף האדם, יראו אותה כפרסומת בניגוד לתקנה 2". הכוונה שם היתה למשל אם מישהו יפרסם תמונה של לב בפירסומת למזון ישתמע מכך שזה טוב ללב. אבל היתה עתירה לבג"ץ ואנחנו הסכמנו לכך שאם מי יכתוב "ללקק את השפתיים" אין פה כוונה לרמוז על סגולה רפואית. אז כאן אנחנו מוסיפים בסוף אותו סעיף "זולת אם הוכח כי אין בפרסומת רמז כלשהו למצב בריאות הקשור לאותו איבר או חלק גוף".

בסעיף 4 אנחנו מוסיפים את מה שדיברנו עליו, שמותר יהיה לפרסם את אותם המסרים המפורטים בתוספת אם המזון עומד בתנאים לפי התוספת. יש אפשרות לשינוי בנוסח, אם מישהו רוצה לפרסם נוסח שונה, באישור משרד הבריאות.

הוספנו את סעיף 3א רבתי לתקנות. אנחנו מציעים לאסור כליל פירסום שכתוב בו "ברשיון משרד הבריאות" או "באישור משרד הבריאות" בפירסומת. אנשים משתמשים בזה כדי לרמוז שאותן התכונות, שלא הוכחו, אושרו על-ידי משרד הבריאות. אף אחד לא כותב על מזון רגיל, למשל על איטריות, שזה באישור משרד הבריאות. זה רק מופיע בהקשר הזה של הטעיה.

י' כצ:

מה קורה בארצות-הברית בנושא הזה? מה עושה הרשות הפדרלית?

א' מישר:

אני לא מכירה את השימוש במילים האלה, אף פעם לא ראיתי אותן על מוצר מזון בארצות-הברית. אבל אני גם לא מכירה שיש איסור מפורש, זה לא קיים.

היו"ר מ' לוי:

אם יש מוצר מסויים שהוא באישור משרד הבריאות למה שלא יוכלו לפרסם את זה?

א' מישר:

משום שמשתמשים בזה כדי להטעות, כאילו שהאישור של משרד הבריאות, למשל למוצר להרזיה, אומר שמשרד הבריאות אישר שהמוצר אכן גורם להרזיה. משרד הבריאות אולי אישר שאפשר לשתות את האבקה הזאת, שזה לא מזיק, אבל משרד הבריאות לא אישר שזה יעזור בדיאטה. הטעיות ממין אלה חוזרות כל הזמן על עצמן.

ש' בן-צור:

למה הוספתם שלא ייכתב בפירסום "לא תרופה"?

א' מישר:

אנחנו אוסרים לפרסם את המילים "לא תרופה" בגלל אותה סיבה. כשכותבים "לא תרופה" זה מטעה את הצרכן לחשוב שזה משהו טיבעי ובריא, שזה תמים לחלוטין, שזה כמו כל מזון, וזה לא בדיוק כמו כל מזון.

י' כצ:

האם זו לא התערבות מוגזמת?

היו"ר מ' לוי:

אני עדיין לא הבנתי למה אסור לכתוב "באישור משרד הבריאות". להבנתי אם יש אישור של משרד הבריאות אז מותר לכתוב "באישור משרד הבריאות".

א' מישר:

משרד הבריאות אישר את המוצר כמוצר מזון ולא כתרופה אבל בציבור שקורא את זה בעיתון המילים "באישור משרד הבריאות" משתמעות אחרת.

י' כצ:

כשזה "אישור משרד הבריאות" אז הצרכן מסווג את זה בצורה מסויימת.

ת' גוז'נסקי:

אם כתוב "לא תרופה" אבל גם "באישור משרד הבריאות" זה נותן את הפיתרון

לשני הדברים, זה גם לא תרופה וגם באישור משרד הבריאות.

א' מישר:

קיבלנו הרבה תלונות. אנשים אמרו שהם קראו שזה כאישור משרד הבריאות והאמינו לכל המפורט בפירסום. אם כתוב על המוצר שזה באישור משרד הבריאות אז מי שקורא את זה סבור שהרישיון ניתן גם לכל התכונות שמיוחסות למוצר.

י' כצ:

האם לפי התקנה הזו מותר לו לייחס תכונות רפואיות למוצר? אסור לו. זאת אומרת אם הוא בנוסף למילים "באישור משרד הבריאות" מייחס לזה גם תכונות הוא עובר על התקנה.

א' מישר:

אבל עד שהוא ייקבל את הקנס המגיע לו, עוד מספר שנים, בינתיים הוא יצליח להטעות את הציבור.

ה' רייס:

ולכן כל כך חשוב שתהיה קטגוריה שלישית. הגיע הזמן לעשות את זה עכשיו ולא רק להגיד ש"זה בטיפול של איזשהי ועדה". אנחנו כאן מטעים את הציבור ומסכנים אותו.

היו"ר מ' לוי:

אני לא מבין למה חל איסור על כתיבת "לא תרופה". אם זה לא תרופה אז מוטב שייכתב "לא תרופה". אם זו תרופה, שייכתבו "תרופה". אם ניתן אישור של משרד הבריאות למוצר מסויים אז זכותו לכתוב את זה. אני אציע הצעה. אנחנו לא נמהר להצביע על זה היום. אם יש לכם השגות אתם יכולים להציג אותן.

ש' בן-צור:

הבנתי שלזה אין לכם שום השגות.

היו"ר מ' לוי:

אבל לי יש השגות. כשאני הולך לקנות משהו, ואני לא רוצה תרופה, אני רוצה שייכתב "לא תרופה". היום יש מוצרי מזון עם זבל כימי או בלי זבל כימי, אורגני או לא אורגני, ואני רוצה שזה ייכתב. למה לא? למה למחוק את הנושא הזה? אני יכול להבין את הבעיה שהייצרן מקבל את אישור משרד הבריאות על משהו מסויים מתוך המוצר שהוא רוצה למכור והוא מגלגל את האישור על כל המוצר, כאילו המוצר בכללו אושר על-ידי משרד הבריאות.

ב' קזין:

התקנה הזו כרגע מתייחסת למזון כמזון רגיל, כמו כל דבר שאנחנו אוכלים יום יום. לכן המילה "לא תרופה" היא לא רלוונטית לנושא הזה. אבל מפני שזה רק התחלה הם טוענים, ואני הולך איתם, שיש מקום להכין קבוצה שלישית. זה השלב הראשון בכיוון הזה ולכן חייבים להכניס כבר בהתחלה את הבעיות הקטנות האלה.

א' אושעיה:

אם נאשר את זה, לא יהיה שלב שלישית. זה ייגמר בשלב הזה.

י' כץ:

הם רוצים לענות לבעיה של סוג מסויים של מוצרים.

ב' קזין:

יש באמת ועדה, שאני יושב-הראש שלה, שקבעה שבסופו של דבר יש מקום לקבוצה שלישית אבל הציעה לא להכריז על זה כרגע, לחכות שנה עד שאנחנו ניראה מה קורה בכל העולם, מפני שבכל העולם דנים על זה, זאת בעיה עולמית ולא יודעים "איך לאכול את העוגה".

א' אושעיה:

נראה שמשרד הבריאות, מתוך דאגה לציבור, מנסה למצוא פיתרונות מקומיים שייענו על תלונות שמגיעות אליהם מהציבור. יש פה בעיה גדולה שאותה צריך לפתור. אני חושש מאוד שכל החלטה שנקבל כרגע תביא לכך שבזה ניסתום את הגולל על הפיתרונות שיימצאו בעתיד. ולכן אני מציע לא להחליט באופן חד-משמעי ולא לקבל את התקנה כמו שהיא כרגע.

היו"ר מ' לוי:

אני מציע שנאשר את זה כהוראת שעה רק לשנה, לבדוק איך הדברים הולכים. בתום אותה שנה נקבל גם דיווח, לאחר שהוועדה הזאת תתקדם בדיוניה ומסקנותיה תובאנה לכאן. נוכל לדון בהמשך התקנה הזאת בעוד שנה, האם היו דברים חריגים כאלה ואחרים. האם יש למישהו הסתייגות? תודה.

מ' בוטון:

הוראת השנה תופעל עד ל-31.12.1997.

ש' בן-צור:

ומה עם הקבוצה השלישית? אתה לא קבעת עד איזה תאריך הם צריכים להחליט. אני מבין שזו גם בעיה עולמית.

ה' רייס:

זו לא כל כך בעיה עולמית. בארצות-הברית אומרים שהכל מותר עד שנמצא שמהו לא טוב ואז פיתאום זה אסור, כאן בארץ הכל אסור עד שתוכיח שזה מותר, וזה ההבדל הגדול.

הישיבה ננעלה בשעה 10:10